

Dairy Support Centre in Moskou geopend

Nederland exporteert veel materiaal en vee voor melkveebedrijven naar Rusland. Maar op de bedrijven waar dit vee terechtkomt, is vaak onvoldoende expertise en managementvaardigheid aanwezig voor een hoge productiviteit. Het Dairy Support Centre in Moskou is een Nederlands-Russische publiek-private partnerschap, waar managers en medewerkers uit de Russische zuivelketen praktische vaardigheden kunnen opdoen.

De omvorming van de Russische economie van een strak geregisseerde planeconomie naar een vrije markteconomie ging in de jaren '90 gepaard met grote schokgolven. Snelle privatisering, speculatieve buitenlandse investeerders, financiële crisis en monetaire en fiscale hervormingen, maakten dat veel sectoren in grote moeilijkheden kwamen. Sinds 2000 is er echter sprake van toenemende stabilisatie, zowel monetair als economisch. De reële groei bedraagt 6-7% per jaar.

Nederland eerste partner

Ook de melkveehouderij ontkwam niet aan de pijnscheuten van de hervormingen. Veel van de voormalige kolchozen en sovchozen

kwamen in grote financiële problemen. Door de lage opbrengstprijzen werd veel vee afgestoten, met als gevolg dat de melkproductie in Rusland in de periode 1995-2000 sterk afnam. Sinds 2000 is er echter sprake van stabilisatie en zelfs van groei. Dit wordt nog eens versterkt door een sterk stimulerend overheidsbeleid.

Marinus Overheul, LNV-Raad in Moskou, licht toe: "De neergaande trend moest een halt toegeroepen worden. President Poetin en landbouwminister Gordeev hebben daarom een *National Priority Project* opgezet om de graad van zelfvoorziening voor melk en zuivelproducten te verbeteren. Met dit programma wordt een productiegroei van 5,5% nagestreefd, in een periode van twee tot drie jaar. De investering die Rusland hierin doet, bedraagt maar liefst 1 miljard euro per jaar. Hiervan is bijna de helft bestemd voor de melkveehouderij.

Waar het gaat om investeringen in melkvee en materieel is Nederland de eerste samenwerkingspartner. Dit jaar resulteert deze samenwerking in de levering van 30.000 drachtige vaarzen. Een aanzienlijk aantal, gezien de totale Nederlandse export van 50.000 tot 60.000 stuks melkvee per jaar. Het vee wordt deels verkocht aan landbouwbedrijven, maar een ander deel vindt zijn weg naar de bedrijven via leaseconstructies. Zo

kocht het Russische Rosagro Leasing 15.000 stuks jongvee, om die vervolgens gedurende vijf jaar te verleen aan melkveebedrijven."

Investeren in scholing

Met de import van grote aantallen hoogproductief melkvee ontstaat tegelijkertijd een knelpunt. Het melkvee komt op bedrijven waar de omstandigheden in veel gevallen niet optimaal zijn. Zo zijn er veelvuldig problemen met stalinrichting, ventilatie, voer-

Participanten in het consortium Development Russian Dairy Sector:

CRV (waaronder CR Delta)
Trioliet
Provimi
Bles Dairies
Campina
Schils
Intervet
Rabobank Bergum-Oostermeer
Rabobank Leeuwarden
Wilaard Groep
(onder andere Royal De Boer)
Delaval
Uniform Agri

Officiële opening van het Dairy Support Centre, oktober 2005. Foto: Friesian Agro Consultancy.

Eerste groep Russen tijdens een training in het PTC+ te Oenkerk. Foto's: Friesian Agro Consultancy.

productie, diergezondheid en melkqualiteit. Veel van deze problemen zijn terug te voeren op een gebrek aan vakmanschap en managementvaardigheid.

Om dit probleem te ondervangen, is in Moskou het *Dairy Support Centre* (DSC) opgericht: een centrum waar managers en medewerkers uit de zuivelketen praktische vaardigheden kunnen opdoen. Het Nederlandse bedrijfsleven levert langs deze weg de nazorg die bij de levering van vee of bedrijfsmiddelen noodzakelijk is. De uitvoering van dit project is in handen van Friesian Agro Consultancy in Leeuwarden.

Siebr van der Zwaag, directeur van Friesian Agro Consultancy, schetst het probleem: "Er worden kapitale investeringen gedaan, niet alleen in melkvee, maar ook in bijvoorbeeld melkapparatuur, voermengwagens en mechanisatie voor voederwinning. Maar de praktische vaardigheden ontbreken om deze investeringen succesvol in te zetten. Zo zagen we dat dure West-Europese voermengwagens werden aangekocht. Voor het

Het Dairy Support Centre.

Melkveehouderij in Rusland

Een bedrijf met 500 melkkoeien is in Rusland een klein bedrijf. De meeste bedrijven hebben meer dan 1.000 melkkoeien. Bedrijven met duizenden koeien, verspreid over meerdere locaties, zijn geen uitzondering.

De nationale melkproductie bedraagt drie maal de Nederlandse productie: 30 miljard kg per jaar. Deze productie wordt gerealiseerd met 10 miljoen stuks melkvee, ofwel een gemiddelde productie van circa 3.000 kg/koe/jaar (ter vergelijking: de gemiddelde Nederlandse productie bedraagt circa 7.800 kg/koe/jaar).

Op de betere bedrijven bedraagt de productie echter 5.000-6.000 kg, terwijl gemiddelde producties van 7.000-8.000 ook voorkomen. De spreiding in productie is enorm. Naast een lage productie kampen veel bedrijven met kwaliteitsproblemen en met enorme productiefverschillen – meer dan 50% – tussen zomer en winter.

Terwijl de hoeveelheid geproduceerde melk de laatste jaren een dalende tendens vertoont, neemt de hoeveelheid verwerkte melk toe. Dit gaat samen met grote investeringen in de zuivelindustrie, onder andere door buitenlandse bedrijven zoals Campina. Werd voorheen nog veel melk op de bedrijven gepasteuriseerd, nu vindt de verwerking meer en meer plaats in de fabriek.

de omstandigheden wel goed zijn: goede huisvesting, goed voer, goede gezondheidszorg. De omstandigheden die we aantreffen, zijn soms ver onder de maat. Om hier een antwoord op te hebben, werden plannen voor een Dairy Support Centre ontwikkeld. De ministeries van EZ en van LNV zagen het belang van dit project en stelden de middelen beschikbaar."

geld gestoken in materieel. Het resultaat van die investeringen is heel tastbaar. Bij investeren in scholing is dat veel minder het geval. Het belang hiervan duidelijk maken, vraagt een stevige inspanning."

Gehele zuivelketen

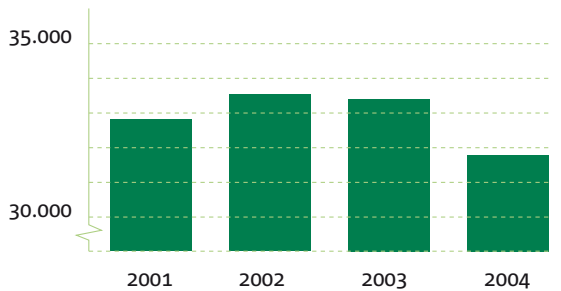
Inmiddels zijn de eerste zes Russische instructeurs opgeleid. Hiervoor werd samengewerkt met PTC+ (*Practical Training Centre*) in het Friese Oenkerk. Arjen Vroegop, beleidsmedewerker bij de directie Industrie en Handel van LNV, over de opzet van het trainingscentrum: "Er is niet gestreefd naar grote praktijkscholen met veel machines. Veel meer gaan we uit van satellietlocaties op plaatsen waar we de markt goed kunnen bedienen. Hiervoor is een aantal geschikte melkveebedrijven geselecteerd. De locatie in Moskou fungeert daarbij als centrale vestiging. Voor opzet, scholing en structurele inbedding wordt samengewerkt met de Timiryazev Academy, het Federale Trainingcentrum voor Landbouwvoorlichting."

‘Russische investering in melkveehouderij is bijna 500 miljoen euro per jaar’

bedienen ervan werd ongeschoold personeel ingezet. Het gevolg was dat de machines na enkele weken kapot waren. Hetzelfde geldt voor het vee. Met uit Nederland geïmporteerd vee is het heel goed mogelijk een hoge productie te halen. Maar dan moeten

Na het doorlopen van de benodigde procedures vond in oktober vorig jaar de officiële opening van het centrum plaats. De volgende uitdaging is volgens Van der Zwaag om de Russen bewust te maken van het belang van goede scholing: "Er wordt veel

Totale melkproductie (in miljoen kg)

Bron: Scientific Centre – Agroecoprognos, Moskou

Tendens in zuivelverwerking

Productie in duizenden tonnen	2001	2002	2003	2004
Melkproducten, totaal	6.724	7.747	8.473	8.723
Kaas	255	316	349	352
Boter	270	279	285	271

Bron: Scientific Centre – Agroecoprognos, Moskou

‘Dairy Support Centre is antwoord op gebrek aan praktische vaardigheden’

Het Dairy Support Centre zal zich richten op de gehele zuivelketen, zodat cursisten inzicht krijgen in de relaties tussen de verschillende aspecten in de keten: ruwvoederkwaliteit heeft invloed op diergezondheid en op melkkwaliteit, voederbenutting heeft effect op de kostprijs. Toekomstige cursisten van het centrum zijn managers en medewerkers van melkveebedrijven, medewerkers van verwerkende bedrijven en studenten van agrarische opleidingen. De cursussen kunnen variëren van korte sessies van enkele dagen, tot langere trajecten van enkele

maanden, afhankelijk van de achtergrond en de behoeften van de cursisten. De trainingen zullen plaatsvinden in groepen van zes tot acht cursisten. Het uiteindelijke doel is om jaarlijks tot circa 1.400 cursisten te trainen.

Goede ondersteuning noodzaak

Om de continuïteit van het Russische centrum te waarborgen, is een Nederlands consortium opgericht, dat het initiatief ondersteunt door de inbreng van financiële middelen en deskundigheid. Jan Lok, directeur van Wilaard International en secretaris

van het consortium, hierover: “Als afzonderlijke toeleveranciers zijn we niet in staat de noodzakelijke ondersteuning te geven aan de Russische afnemers, het DSC is dat wel. We hebben dan ook een strategisch belang bij dit centrum. Veel van de investeerders die de failliete kolchozen overnemen, komen zelf niet uit de agrarische wereld, maar hebben hun vermogen verdiend in heel andere sectoren. Dit blijkt gemakkelijk fout te gaan, omdat het managen van landbouwbedrijven wordt onderschat. Het verwijt is dan: zie je wel, er is geen goed materiaal geleverd. Een goede ondersteuning bij de levering van veen en materiaal is dan ook noodzaak.” De deelnemers in het consortium, verenigd in de stichting *Development Russian Dairy Sector*, hebben zich voor een periode van drie jaar aan het centrum verbonden. Naast scholing en praktische ondersteuning van de afnemers biedt het de deelnemende bedrijven de mogelijkheid hun naamsbekendheid in Rusland te versterken.

Link bekeken Handelsstatistiek

Praktische informatie direct toepasbaar voor de agribusiness-export en handel verwacht je niet per se op de website van een VN-organisatie. Toch staat die van de Food and Agriculture Organization of the United Nations er vol mee.

In het bijzonder de sub-website http://www.fao.org/trade/stats_en.asp, met als titel *Trade in Agriculture, Fisheries and Forestry*, is erg nuttig. Om te beginnen, is daar de toegang te vinden tot drie verschillende statistische databases:

- FAOSTAT, een meertalige database met meer dan 1 miljoen tijdreeksen over productie, handel, handelsbalans, mest en pesticiden, landgebruik en irrigatie, visserij, en landbouwmachines, <http://faostat.fao.org/>

- AMAD, de Agricultural Market Access Database, <http://www.amad.org>, met informatie over importquota, -tarieven, wisselkoersen enzovoort; en
- Een database met de wekelijkse handelsprijzen van agribusiness-producten, te vinden op <http://www.fao.org/es/esc/prices/PricesServlet.jsp?lang=en>.

Verder zijn er nog zes andere databases waar per land allerlei informatie kan worden opgevraagd, variërend van de belangrijkste producten en producenten, tot handelsstromen en landenprofielen.